

תאריך עדכון: 15.8.2019

שם ומספר הקורס: גישות ומודלים ביישוב סכסוכים

בינלאומיים 27737

שם המרצה: ד"ר אמירה שיף

סוג הקורס: סמינר

שנת לימודים: תש"פ סמסטר: שנתי היקף שעות: 2

ימי שלישי 14:00-16:00

אתר הקורס באינטרנט: במערכת המודול, אוניברסיטת בר-אילן

1. מטרת הקורס

להקנות לסטודנט את מושגי היסוד, כלי הניתוח ודרכי הטיפול שמציע תחום יישוב הסכסוכים לניהול ויישוב סכסוכים המתרחשים במערכת הבינלאומית. בסיום הקורס הסטודנטים יגישו עבודה סמינריונית הכוללת ניתוח מקרי בוחן תוך שימוש בתיאוריות ובמושגים שנלמדו.

ב. תוכן הקורס

רציונל, נושאים: הקורס יעסוק בגישות השונות שמציע תחום יישוב הסכסוכים לטיפול בסכסוכים המתרחשים בין שחקנים שונים בזירה הבינלאומית. הקורס משלב היבטים תיאורטיים מגוונים ובחינת מקרי בוחן מתוך טיפוחה של חשיבה ביקורתית. נושאי הקורס כוללים הגדרות של סכסוכים בזירה הבינלאומית, גישות רציונליות לניהול סכסוכים וליישובם (תורת המשחקים, ניהול סכסוכים באמצעות הרתעה ודיפלומטיה כופה, משא ומתן על בסיס אינטרסים, קדם משא ומתן ותווך, התערבות הומניטרית, הגישה הבין תרבותית וגישות שונות במסגרת האסכולה הפסיכולוגית פוליטית לטיפול בסכסוכים כגון התפייסות ודיפלומטיה לא רשמית).

מהלך השיעורים: שיטת ההוראה הינה של הרצאות פרונטליות תוך שימוש במצגות ואף סרטונים דוקומנטריים בנושאים הנלמדים בקורס. במהלך השיעורים נעסוק במקרי בוחן שונים וגם בניתוח התרחשויות עדכניות באמצעות כלים מהתחום. לקורס אתר מלווה הכולל את הפריטים ברשימה הביבליוגרפית.

בחופשת בין הסמסטרים וגם במהלך סמסטר ב' יתקיימו פגישות אישיות עם הסטודנטים לקביעת נושא העבודה הסמינריונית. במהלך סמסטר ב' יציגו הסטודנטים בקצרה את נושא העבודה הסמינריונית. הנחיות מפורטות מצויות באתר הקורס.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

הערות	קריאה נדרשת	נושא השיעור	מס' השיעור
	<p>שיף, אמירה. (2018). <i>ישוב סכסוכים בזירה הבינלאומית</i>, מהדורה זמנית. רעננה: הוצאת האוניברסיטה הפתוחה, פרק 1.</p> <p>הובס, תומס. (תשל"ג), <i>לויטן</i>. תרגום מאנגלית יוסף אור, מאגנס: ירושלים, פרק 13.</p> <p>קנט, עמנואל. (תשל"ו). <i>לשלום הנצחי</i>. ירושלים: מאגנס.</p>	<p>נושא 1: מבוא- גישות לניהול ויישוב סכסוכים בינלאומיים</p>	<p>1-2</p> <p>29/10/2019</p> <p>5/11/2019</p>
	<p>זיסר, ברוך. (1993). <i>משחקים, אסטרטגיות ותיאורית השחקן הרציונלי</i>, בתוך זיסר, ברוך (עורך). <i>מדע המדינה לגווניו: אסכולות וגישות בחקר הפוליטיקה</i>. תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה. עמ' 333 – 345.</p>	<p>נושא 2: הגישה הרציונלית ומתן: המשחקים</p>	<p>3-4</p> <p>12/11/2019</p> <p>19/11/2019</p>

	<p>שלינג, תומס. (1993). תורת המשחקים מהי?, בתוך זיסר, ברוך (עורך). מדע המדינה לגונויו: אסכולות וגישות בחקר הפוליטיקה. תל-אביב: הוצאת האוניברסיטה הפתוחה. עמ' 352 – .381</p>		
	<p>Axelrod, Robert. (1984). <i>The Evolution of Cooperation</i>. NY: Basic Books, pp. 3-24; 73-105.</p> <p>Osgood, Charles. (1962). <i>An Alternative to War and Surrender</i>, Urbana: University of Illinois Press. pp. 85-134.</p> <p>Robert J. Art & Patrick M. Cronin. (2007). Coercive Diplomacy. In Crocker Chester, Hampson Fen and Aall Pamela (Eds), <i>Leashing the Dogs of War: Conflict</i></p>	<p>נושא טרנספורמציה סכסוכים</p> <p>3: של</p>	<p>5-7</p> <p>26/11/2019</p> <p>3/12/2019</p> <p>10/12/2019</p>

	<p><i>Management in A Divided World,</i> Washington, D.C.: United States Institute of Peace. pp. 299-318.</p>	<p>הדרכה ביבליוגרפית בספריית מדעי- החברה</p>	<p>8 17/12/2019</p>
	<p>Fisher, Roger, Ury, William & Patton, Bruce. (1991). <i>Getting to Yes,</i> New York: Penguin.</p> <p>בגרסה העברית: פישר, רוג'ר, יורי ויליאם ופאטון, ברוס.) (2011). <i>כן! - לשאת</i></p>	<p>נושא 4: משא ומתן שתופי לעומת משא ומתן תחרותי</p>	<p>9 24/12/2019</p>

	<p>ולתת ולהגיע לסיכום חיובי בעסקים, בעבודה ובחיי היומיום. תל אביב: הוצאת מטר.</p>		
	<p>שיף, אמירה. (2018). "שוב סכסוכים בזירה הבינלאומית, מהדורה זמנית. רעננה: הוצאת האוניברסיטה הפתוחה, פרק 4.</p> <p>Zartman, I. William. (1989). Prenegotiation: Phases and Functions, <i>International Journal</i>, XLIV. pp. 237-253.</p> <p>Zartman, I. William. (2000). <i>The Hurting Stalemate and Beyond</i>. In Paul C. Stern and Daniel Druckman (Eds.) <i>International Conflict Resolution After</i></p>	<p>נושא 5: הכנה למשא ומתן: תיאוריית הבשלות ותהליך קדם משא ומתן</p>	<p>10-12 31/12/2019 14/01/2020 21/01/2020</p>

	<p><i>the Cold War,</i> Washington, DC: National Academy Press. pp. 225-250.</p>		
		<p>שיעור סיכום סמסטר א'</p> <p>הסבר בנוגע לכתיבת העבודה הסמינריונית</p>	<p>13 28/1/2020</p>
	<p>שיף, אמירה. (2018). יישוב סכסוכים בזירה הבינלאומית, מהדורה זמנית. רעננה: הוצאת האוניברסיטה הפתוחה, פרק 6.</p> <p>Zartman, I. William & Touval, Saadia. (2001). International Mediation in the Post- Cold War Era. In Chester A. Crocker, Fen Osler Hampson, and Pamela Aall (Eds.), <i>Turbulent Peace: The Challenges of Managing International Conflict,</i> Washington, D.C.: United</p>	<p>נושא 6: תיווך בינלאומי</p>	<p>14-15 17/3/2020 24/3/2020</p>

	States Institute of Peace. pp. 427-445.		
	אלון, ע. (2010). חסמים תרבותיים בסכסוך הישראלי פלסטיני. מתוך יעקב בר-סימן טוב (עורך), חסמים לשלום בסכסוך הישראלי פלסטיני, בהוצאת מכון ירושלים עמ' 267-293.	נושא 7: הגישה הבין תרבותית למשא ומתן	16-17 31/3/2020 21/4/2020
	עיקרי הגישה הפסיכולוגית פוליטית בתחום יישוב הסכסוכים Kelman, Herbert. C. (1997). Social- Psychologic al Dimensions of International Conflict. In William Zartman and J. Lewis Rasmussen (Eds.), <i>Peacemakin g in International Conflict.</i>	נושא 8: הגישה הפסיכולוגית פוליטית ליישוב סכסוכים	18-19 5/5/2020 12/5/2020

	<p>Washington D.C, United States Institute of Peace Press. pp. 191-237.</p> <p style="text-align: center;">התפייסות</p> <p>בר-טל, דניאל ובנינק, גמה. (2002). מהות התפייסות. פוליטיקה, גיליון 9, עמ' 34-9.</p> <p>הרמן, תמר. (2002). הרהורים על השימוש התאורטי במושג התפייסות. פוליטיקה, גיליון 9.</p> <p style="text-align: center;">מחילה</p> <p>Wiesenthal, Simon. (1976). <i>The Sunflower : on the Possibilities and Limits of Forgiveness</i>, New York: Schocken Books.</p> <p style="text-align: center;">דיפלומטיה לא רשמית</p> <p>Schiff, Amira. (2010). Quasi</p>		
--	--	--	--

	Track-One Diplomacy: An Analysis of the Geneva Process in the Israeli– Palestinian Conflict. <i>International Studies Perspectives</i> , 11(2), pp. 93 – 111.		
מפגשים אישיים בנושאי הסמינריון		פגישות אישיות	20-21 19/5/2020 26/5/2020
	שיף, אמירה. (2018). "ישוב סכסוכים בזירה הבינלאומית, מהדורה זמנית. רעננה: הוצאת האוניברסיטה הפתוחה, פרקים 7-8.	נושא 9: התערבות בינלאומית בסכסוכים: "האחריות להגן")) R2P	22-23 2/6/2020 9/6/2020
פרזנטציות תלמידים בנושאי הסמינריון		פרזנטציות	24-25 16/6/2020 23/6/2020
		שיעור סיכום והכנה למבחן	26 30/6/2020

*יתכנו שינויים בתכני המפגשים בהתאם להתקדמות ההוראה בכיתה.

ג. דרישות קדם: לא.

ד. חובות / דרישות / מטלות:

- חובת נוכחות על פי תקנון האוניברסיטה.
- במהלך סמסטר ב' (במועד שיקבע מראש) הסטודנטים מתבקשים להציג בקצרה את נושא העבודה הסמינריונית, את שאלות המחקר ואת מקרה הבוחן.
- בסיום השנה יתקיים מבחן שנתי המתייחס לחומר הלימוד במהלך שנת הלימודים כולה. המבחן כולל 40 שאלות מרובות אפשרויות תשובה.
- תאריך הגשת העבודה הסמינריונית: 20 לספטמבר, 2020. הנחיות לכתיבת העבודה מצויות באתר הקורס.

ה. מרכיבי הציון הסופי

1. מבחן סוף שנה (40% מהציון הסופי).
2. עבודת מחקר (20% מהציון הסופי).
3. ציון עבודה סמינריונית (60% מהציון הסופי).

ביבליוגרפיה

נושא 1: מבוא- גישות פוליטיות לניהול ויישוב סכסוכים

שיף, אמירה. (2018). *יישוב סכסוכים בזירה הבינלאומית*, מהדורה זמנית. רעננה: הוצאת האוניברסיטה הפתוחה, פרק 1.

הובס, תומס. (תשל"ג), *לויתן*. תרגום מאנגלית יוסף אור, מאגנס: ירושלים, פרק 13. **שמור מדעי המדינה לפי הובס (81789)**

קנט, עמנואל. (תשל"ו). *לשלום הנצחי*. ירושלים: מאגנס. **בספריה לפילוסופיה 193 קנט.של (260994)**

נושא 2: הגישה הרציונלית למשא ומתן

תורת המשחקים

זיסר, ברוך. (1993). משחקים, אסטרטגיות ותיאורית השחקן הרציונלי, בתוך זיסר, ברוך (עורך). *מדע המדינה לגונוי: אסכולות וגישות בחקר הפוליטיקה*. תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה. עמ' 333 – 345.

שמור בספרית מדעי החברה, לפי 320.08 מדע.המ (234951)

שלינג, תומס. (1993). תורת המשחקים מהי?, בתוך זיסר, ברוך (עורך). *מדע המדינה לגונוי: אסכולות וגישות בחקר הפוליטיקה*. תל-אביב: הוצאת האוניברסיטה הפתוחה. עמ' 352 – 381.

שמור בספרית מדעי החברה, לפי 320.08 מדע.המ (234951)

נושא 3: טרנספורמציה של סכסוכים

Axelrod, Robert. (1984). *The Evolution of Cooperation*. NY: Basic Books, pp. 3-24; 73-105.

בספרית מדעי החברה, לפי AXE e (25767) 302.14

Osgood, Charles. (1962). *An Alternative to War and Surrender*, Urbana: University of Illinois Press. pp. 85-134.

Robert J. Art & Patrick M. Cronin. (2007). *Coercive Diplomacy*. In Crocker Chester, Hampson Fen

and Aall Pamela (Eds), *Leashing the Dogs of War: Conflict Management in A Divided World*, Washington, D.C.: United States Institute of Peace. pp. 299-318.

נושא 4: משא ומתן שתופי לעומת משא ומתן תחרותי

Fisher, Roger, Ury, William & Patton, Bruce. (1991). *Getting to Yes*, New York: Penguin.

ספרית מדעי החברה שמור לפי פיש.סכ (33588)

בגרסה העברית: פישר, רוג'ר, יורי ויליאם ופאטון, ברוס. (2011). *כן! - לשאת ולתת ולהגיע לסיכום חיובי בעסקים, בעבודה ובחיי היומיום*. תל אביב: הוצאת מטר.

נושא 5: הכנה למשא ומתן: תיאוריית הבשלות ותהליך קדם משא ומתן

שיף, אמירה. (2018). *יישוב סכסוכים בזירה הבינלאומית*, מהדורה זמנית. רעננה: הוצאת האוניברסיטה הפתוחה, פרק 4.

Zartman, I. William. (1989). Prenegotiation: Phases and Functions, *International Journal*, XLIV. pp. 237-253.

כתב עת אלקטרוני

Zartman, I. William. (2000). *The Hurting Stalemate and Beyond*. In Paul C. Stern and Daniel Druckman (Eds.) *International Conflict Resolution After the Cold War*, Washington, DC: National Academy Press. pp. 225-250.

בספרית מדעי החברה שמור לפי INT 2000 (1090427) 327.17

נושא 6: תוך בינלאומי

שיף, אמירה. (2018). *יישוב סכסוכים בזירה הבינלאומית*, מהדורה זמנית. רעננה: הוצאת האוניברסיטה הפתוחה, פרק 6.

Zartman, I. William & Touval, Saadia. (2001). International Mediation in the Post- Cold War Era. In Chester A. Crocker, Fen Osler Hampson, and Pamela Aall (Eds.), *Turbulent Peace: The Challenges of Managing International Conflict*, Washington, D.C.: United States Institute of Peace. pp. 427-445.

TUR (498441) ספריית מדעי החברה שמור לפי

נושא 7: הגישה הבין תרבותית למשא ומתן

אלון, ע. (2010). חסמים תרבותיים בסכסוך הישראלי-פלסטיני. מתוך יעקב בר סימן טוב (עורך),

חסמים לשלום בסכסוך הישראלי פלסטיני, בהוצאת מכון ירושלים, עמ' 267-293. זמין ב:

<http://www.jiis.org.il/.upload/barriers-heb.pdf> (הורד: 8 באוגוסט, 2014).

נושא 8: הגישה הפסיכולוגית פוליטית ליישוב סכסוכים

עיקרי הגישה הפסיכולוגית פוליטית בתחום יישוב הסכסוכים

Kelman, Herbert. C. (1997). Social-Psychological Dimensions of International Conflict. In William Zartman and J. Lewis Rasmussen (Eds.), *Peacemaking in International Conflict*. Washington D.C, United States Institute of Peace Press. pp. 191-237.

PEA (414245) ספרית מדעי החברה שמור לפי

התפייסות

בר-טל, דניאל ובנינק, גמה. (2002). מהות התפייסות. פוליטיקה, גיליון 9, עמ' 9-34.
כתב עת בספריית מדעי החברה

הרמן, תמר. (2002). הרהורים על השימוש התאורטי במושג התפייסות. פוליטיקה, גיליון 9.
כתב עת בספריית מדעי החברה

Steinberg, Gerald, M. (2013). [The Limits of Peacebuilding Theory](#). In MacGinty, R. (Ed.) *Routledge Handbook of Peacebuilding*. London: Routledge.

מחילה

Wiesenthal, Simon. (1976). *The Sunflower : on the Possibilities and Limits of Forgiveness*, New York: Schocken Books. (חשוב להבין את עיקר הספר)

בספריה לאנגלית (456080) WIE(956.9347

דיפלומטיה לא רשמית

Schiff, Amira. (2010). Quasi Track-One Diplomacy: An Analysis of the Geneva Process in the Israeli–Palestinian Conflict. *International Studies Perspectives*, 11(2), pp. 93 – 111.

כתב עת אלקטרוני

נושא 9: התערבות בינלאומית בסכסוכים: "האחריות להגן" (R2P)

שיף, אמירה. (2018). *יישוב סכסוכים בזירה הבינלאומית*, מהדורה זמנית. רעננה: הוצאת האוניברסיטה הפתוחה, פרק 7-8.